Yusuf İslam Dağdelen

> **NOT:** Mezkur zattan veya mukaddar bir zattan kapalılığı kaldıran **temyiz sadece nekira bir isim olabilir.**

٧. التَّمْيِيزُ

Temyiz, beş şeyden biriyle tam olan **mezkur (zikredilen) zattan** veya cümle, şibhi cümle ya da izafetteki **mukadder zattan** kapalılığı kaldıran mensub nekira isimdir.

مَا يَرْفَعُ الإِبْهَامَ عَنْ ذَاتٍ

- **مَذْكُورَةٍ**
  - Beş şeyden biriyle tam olan **mezkur (zikredilen) zattan kapalılığı kaldıran temyiz** konusu daha önce geçmişti.
  - sayfa 43'deki "ismi mübhemi tam" konusuna bak...
  - فِي جُمْلَةٍ
    - طَابَ زَيْدٌ نَفْسًا ﴿ طَابَ شَيءُ زَيْدٍ
      - نَفْسًا: temyiz
      - شَيءُ زَيْدٍ: mukadder zat (zeydin bir şeyi güzel oldu)
  - فِي مَا ضَاهَاهَا
    - الحَوْضُ مُمْتَلِئٌ مَاءً — مَاءً: temyiz; هُ: mukadder zat — havuzun bir şeyi dolucudur.
    - الأَرْضُ مُفَجَّرَةٌ عُيُونًا — عُيُونًا: temyiz; هَا: mukadder zat — yeryüzünün bir şeyi fışkırtılmıştır.
    - زَيْدٌ طَيِّبٌ أَبًا - أُبُوَّةً - دَارًا — temyiz; هُ: mukadder zat — zeyd'in bir şeyi hoştur.
    - زَيْدٌ حَسَنٌ وَجْهًا — temyiz; هُ: mukadder zat — zeyd'in bir şeyi güzeldir.
    - زَيْدٌ أَفْضلُ مِنْ عَمْرٍو عِلْمًا — عِلْمًا: temyiz; هُ: mukadder zat — zeyd'in bir şeyi daha üstündür.
  - فِي إِضَافَةٍ
    - أَعْجَبَنِي طِيبُهُ أَبًا وأُبُوَّةً
      - طِيبُ شَيْءِ زَيْدٍ
      - mukadder zat (zeydin bir şeyinin güzel oluşu...)
- **مُقَدَّرَةٍ**
  - Cümle, şibhi cümle ya da izafetteki **mukadder zattan kapalılığı kaldıran temyiz.** (Nispetteki mübhemliği kaldıran temyiz)

رِطْلٌ زَيْتًا
- رِطْلٌ: manaca kapalı tam isim (mümeyyez)
- زَيْتًا: temyiz

> **NOT:** Mukadder zattan kapalılığı kaldıran temyiz, manada fail olduğundan dolayı amilinin önüne geçemez.
>
> طَابَ زَيْدٌ نَفْسًا ﴿ طَابَ نَفْسُ زَيْدٍ
> - نَفْسًا: temyiz
> - نَفْسُ: fail